

ИЗВЕШТАЈ О НАУЧНОЈ ЗАСНОВАНОСТИ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
родитеља и име
Датум и место рођења

Конеска-Василевска Сашо Теа
11.12.1985. г. у Скопљу

Основне студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена

Универзитет светог Ћирила и Методија у Скопљу
Филолошки факултет „Блаже Конески” – Скопље
Општа и компаративна књижевност (научни смер)
Дипломирани филолог опште и компаративне књижевности
2004
2008
9,04

Мастер студије, магистарске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Звање
Година уписа
Година завршетка
Просечна оцена
Научна област
Наслов завршног рада

Универзитет светог Ћирила и Методија у Скопљу
Институт за социолошка и политичко-правна истраживања – Скопље
Комуникације
Магистар комуникацијских студија
2009/2010
2013
9,88
Комуникације и мас-медији
Анализа васпитно-образовних и забавних емисија за децу из македонске продукције у периоду пре и после независности Републике Македоније

Докторске студије

Универзитет
Факултет
Студијски програм
Година уписа
Остварен број ЕСПБ бодова
Просечна оцена

Универзитет у Нишу
Филозофски факултет
Медији и друштво
2021/2022
130
9,53

ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА

Р. бр.	Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице	Категорија
1	<p>Koneska-Vasilevska, T. „Prakse onlajn i digitalne komunikacije tokom pandemije koronavirusa: slucaj izdavačkih kuća u Makedoniji”, <i>CM: Communication and Media XVIII</i>(1), 2023, str. 101-126</p> <p>Предмет истраживања су праксе онлајн и дигиталне комуникације током пандемије вируса корона са стране издавачких кућа у Македонији. Одређени аспекти предмета истраживања обухватају и промене у комуникацији и интеракцији између издавачких кућа и читалачке публике, као и коришћење друштвених мрежа. Истраживање се базира на томе да у временима глобалне кризе, комуникационе технологије и култура би се могли трансформисати у инструментне друштвених промена, у корист појединца и човечанства и као „помоћно оруђе” за суочавање са одређеним последицама, као и за стварање нових облика комуникације и интеракције и размене и креације културних садржаја. Као методске технике, коришћени су интервјуи и анализа садржаја.</p> <p>Рад припада научној области докторске дисертације</p>	M24
2	<p>Конеска-Василевска, Т. „Онлајн презентација и промоција културних садржаја у доба пандемије коронавируса на примеру двеју националних установа Републике Македоније”, <i>Баштина</i> 32, бр. 57, 2022, стр. 521-533</p> <p>Предмет истраживања је презентација и промоција културних садржаја у доби пандемије коронавируса путем друштвене мреже Фејсбук од стране НУ Археолошки музеј и НУ Драмско позориште из Републике Македоније, дакле ради се о две студије случаја. Циљ истраживања је идентификовање: начина коришћења друштвене мреже Фејсбук од стране одабраних националних културних установа током првих месеци пандемије за презентовање и</p>	M24

промовисање културних садржаја и, с тиме, за комуникацију са својом публиком; презентовањем и промовисањем културних садржаја; и промене начина презентовања и промовисања културних садржаја који се уобичајено прате уживо у оквиру виртуелног простора. Користи се квалитативна анализа садржаја.

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Конеска-Василевска, Т. „Хомо конзуменс у друштву (медијског) спектакла”, *Годишњак за социологију* XVIII/29, 2022, стр. 11-18

Овај прегледни научни рад разматра концепт хомо конзуменса у контексту данашњег друштва (медијског) спектакла, са комуникацијом-социолошке тачке гледишта. Полази од теорија Ериха Фрома и Зигмунта Баумана о потрошачу и потрошачком друштву и повезује их са Деборовим друштвом спектакла, а узима у обзир и Бодријаров симулакрум и симулацију и Кастелсово умрежено друштво, а у контексту односа између човека и медија данас. Рад се осврће и на разматрања и теорија Де Флера, као и на теорију користи и задовољства у ери дигиталне комуникације, у времену технолошке експанзије, а уједно и времену спектакла и сензационализма, отуђења и сталне конзумације садржаја и медија.

М52

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Serafimovska, E., Markovikj, M., Koneska-Vasilevska, T. “The challenges of journalism in the Republic of Macedonia during the COVID-19 pandemic”, *Balkan Social Science Review* 18, 2021, pp. 345-367

Истраживачки интерес овог оригиналног научног рада односи се на тешкоће и изазове са којима се новинари суочавају у обаваљању своје мисије. Предмет истраживања су изазови новинарства у Републици Македонији током пандемије. Циљ је испитивање како је пандемија утицала на новинарство у смислу безбедности физичког и менталног здравља новинара, променљивих услова рада, коришћења извора информација, изложености притисцима и утицајима различитих фактора и/или институција. Као методске технике, коришћени су онлајн анкета и квалитативна анализа садржаја.

Међународни научни часопис

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Koneska-Vasilevska, T. “Theoretical model of popular educational children’s TV programmes for early and mid-childhood”, *Annual of ISPJR*, XLIII, 2, 2019, pp. 47-56

Овај стручни рад нуди теоријски модел за децију ТВ емисију за даљу примену у пракси, са намером да се подигну критеријуми и унапреде стратегије за производњу квалитетнијег децијег ТВ програма. Будући да све досадашње анализе у Македонији и региону указују на недовољан квалитет када су у питању васпитно-педагошки елементи. Рад и модел се базирају на раније спроведено истраживање са стране ауторке које је обухватало васпитно-образовне и забавне деције ТВ програме у македонској продукцији и на македонском језику (намењени деци узраста 2-12 година) у периоду пре и после независности Републике Македоније, при чему је урађен медијски мониторинг и коришћени су квалитативна и квантитативна анализа садржаја.

Међународни научни часопис

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Koneska-Vasilevska, T., Serafimovska, E., Markovikj, M. “Journalism and Global Crisis: Challenges during the Covid-19 Pandemic in the Republic of Macedonia”, *Conference Proceedings from “Sustainable Recovery in Post-Pandemic Era: Green Economy Challenges”*, 2022, pp. 41-54

Предмет истраживања овог рада је новинарство у условима глобалне кризе. Основни циљ истраживања је утврђивање изазова са којима су се новинарство и новинари у Републици Македонији суочили током пандемије коронавируса. За реализацију истраживања, коришћене су квалитативне методолошке технике, односно полуструктурирани дубински интервјуи, с циљем добијање детаљнијих одговора и приказивање личних искустава и изазова са којима су се новинари суочавали током глобалне здравствене кризе.

Зборник радова са међународне научне конференције

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Serafimovska, E., Markovikj, M., Koneska-Vasilevska, T. “War, invasion or (military) intervention? – social construction of the reality of the Russian attack on Ukraine in the Macedonian language media”, *Conference Proceedings from the Ninth International Scientific Conference “Social Changes in the Global World”*, 2022, pp. 553-574

У овом раду се анализирају текстови у медијима на македонском језику у првим данима након војну инвазију на Украјину са стране Русије 2022. који се налазе у интернет простору према кључним речима за претрагу: Русија, Украјина, инвазија, рат, интервенција, Путин, Зеленски. Главно истраживачко питање се односи на то како су медији (на македонском језику) у Македонији конструисали друштвену реалност за догађаје у Украјини, тако да је фокус анализе на главним темама везане за овај догађај, као и на актерима, догађајима, а такође и на врсту и веродостојност коришћених извора.

Зборник радова са међународне научне конференције

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Serafimovska, E., Markovikj, M., Koneska-Vasilevska, T. “Visual health communication during the COVID-19 pandemic: The case of the Republic of Macedonia”, *Proceedings of the International Scientific Conference „Social Changes in the Global World“* 2(10), 2023, pp. 579-596

У овом раду, у оквиру визуелне здравствене комуникације, анализирају се дигитални постери са званичне Фејсбук странице министра здравља Републике Македоније током пандемије коронавируса, који су у том периоду функционисали као алат за убеђивање грађана на одговорно понашање. Узорак чине дигитални постери који су постављени од марта 2020. године, па до краја године – укупно 113. Коришћени су квалитативна и квантитативна анализа садржаја.

Зборник радова са међународне научне конференције

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Серафимовска, Е., Марковиќ, М., Конеска-Василевска, Т., Шарановић Пајовић, М. Визуелна здравствена комуникација во време на глобална здравствена криза: Дигиталниот постер како средство за комуникација меѓу здравствените власти и јавноста во Македонија за време на пандемијата со КОВИД-19 (истражувачка студија), УКИМ, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, 2023

У питању је монографија посвећена визуелној здравственој комуникацији са стране релевантних званичних институција у Македонији током пандемије коронавируса, а главна анализа се односи на дигиталне постере, који су ја током пандемије били део кампање здравствених власти и функционисали су као алат за убеђивање грађана на одговорно понашање. Узорак чине дигитални постери који су постављени од марта 2020. године, па до краја године – укупно 113. Коришћени су квалитативна и квантитативна анализа садржаја.

Национална научна монографија

укупно 113. Аутори дају свеобухватну теоријску основу, а коришћени су квалитативна и квантитативна анализа садржаја, као и систематски преглед литературе.

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Конеска-Василевска, Т. „Издаваштво и издавачките куќи во Македонија за време на пандемијата со КОВИД-19” у *Политичко-правните и културолошките предизвици во справувањето со пандемијата (истражувачка студија)*, УКИМ, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, 2022, стр. 39-51

10 Предмет истражувања у овом раду представљају изазове са којима се сусрећу издавачке куће као врсте културних институција (а самим тим и издаваштво) током пандемије корона вируса, са културолошко-комуникациског становишта. Као истражувачка техника за прикупљање података коришћени су дубински полуструктурирани интервју са стручњацима из ове области и уклученим у издавачку делатност у Македонији.

Национална научна монографија

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Серафимовска, Е., Марковиќ, М., Конеска-Василевска, Т. „Новинарството и медиумите во Македонија во услови на пандемија” у *Политичко-правните и културолошките предизвици во справувањето со пандемијата (истражувачка студија)*, УКИМ, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, 2022, стр. 113-144

11 Фокус истражувања је на изазовима са којима се суочавало новинарство у условима пандемије корона вируса. У овом тексту је дат приказ релевантних података добијених из иностраних истражувања спроведених током 2020. и почетком 2021. године, као и приказ текстова и новинских чланака који су се бавили темама које се односе на начин на који се новинари баве извештавањем током пандемије. Посебно значајно место у овом тексту заузимају истражувања која се спроведу у оквиру пројекта који је покренула неформална мрежа водећих научника из области новинарства и медија – Global Risk Journalism Hub, а у сарадњи са Институтот за социолошка и политичко-правна истражувања у Скопју.

Национална научна монографија

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Конеска-Василевска, Т. „Состојбите во новинарството и медиумите и предизвиците на професијата новинар во услови на глобална криза во Македонија и во земјите од регионот” у *Компаративна анализа на општествени состојби и предизвици на Балканот (истражувачка студија)*, УКИМ, Институт за социолошки и политичко-правни истражувања, 2023, стр. 169-191

12 У контексту друштвених услова и изазова на Балкану, у овом тексту разматрају се услови и стања у новинарству и медијима у ризичним условима и условима (глобалне) кризе у оквиру комуникационе екологије, чиме се такође прикажује веза измеѓу медија, јавности и ширег друштвеног система у региону. Циљ овог рада је надовезивање на претходна истражувања на ову тему са стране ауторке, узимајући у обзир и друга релевантна истражувања, и компаративна анализа налаза, резултата и података у регионалном контексту.

Национална научна монографија

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

Трајкоска, Ж., Конеска-Василевска, Т. и др. *Мерење на политички штетни наративи – прв истражувачки извештај*, Институт за комуникациски студии (ИКС), 2024

13 Ради се о првом истражувачком извештају из серије извештаја из истражувачког пројекта Мерење политичких штетних наратива, који се спроводи током 2023. и 2024. године, уклучујући изборне кампање за парламентарне и председничке изборе у Македонији. Истражување има за циљ да истражи да ли и како политички актери у Македонији креирају, деле и користе штетне наративе, као и каква је улога медија у извештавању ових наратива, односно да ли примењују професионалне и етичке новинарске стандарде. У оквиру истражувања спроведу се два паралелна мониторинга.

Истраживачки извештај

Рад припада научној области докторске дисертације

ДА

НЕ

ДЕЛИМИЧНО

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА КАНДИДАТА ЗА ПОДНОШЕЊЕ ЗАХТЕВА ЗА ОДОБРАВАЊЕ ТЕМЕ

Кандидат испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације

ДА

НЕ

Да, кандидат испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета да поднесе захтев за одобравање теме докторске дисертације. Кандидат је спреман да се посвети истражувању и анализи предложене теме на високом нивоу академске стручности. Теме се осигурава да ће докторска дисертација бити израђена у складу са стандардима квалитета и научне методологије прописаним релевантним прописима и правилима.

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА МЕНТОРА

Име и презиме, звање Наташа Симеуновић Бајић, ванредни професор

Ужа научна област за коју је изабран у звање Комуникологија, језик и студије медија

Датум избора 6.11.2023. г.

Установа у којој је запослен Филозофски факултет Универзитета у Нишу

Е-пошта natasa.simeunovic.bajic@filfak.ni.ac.rs

Најзначајнији радови ментора из научне области којој припада тема докторске дисертације

Р. бр.

Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице

Категорија

1. Simeunović Bajić, N., Ercegovac, I., 'European picture of the elderly people: research on the main socio-demographic characteristics and trends in selected countries', 67(3) (317–332), Journal of the Geographical Institute Jovan Cvijic, Serbian academy of science and art, Belgrade, <https://doi.org/10.2298/IJGI1703317S>, ISSN M51 1821-2808, UDC: 911.3:314.8(4), od 2017. godine indeksiran u: Emerging Sources Citation Index (ESCI) - Web of Science (Clarivate Analytics formerly Thomson Reuters' IP & Science branch)

2. Simeunović Bajić, N., The significance of the cross-national database LIS for the comparative analysis of elderly people in Europe, in: Miletić, M., *Information revolution, new media and social changes /Culture and social development (III)*, Fakultet za kulturu i medije, Beograd, UDC 316.66-053.9(497.11:4), ISBN 978-86-7747-578-9, M14 Social-Changes.pdf
3. Манић Љ., Симеуновић Бајић, Н., Алексић, М., 'Представљање живота старијих у медијима', *Геронтологија*, Геронтолошко друштво Србије, Београд, 2/2015, стр. 154-165, ISSN 0354-415X, УДК 316.346.3-053.9:070(497.11)"2009" 316.662-053.9:070(497.11)"2009", COBISS.SR-ID 223057676, M52 gds.org.rs/wp-content/uploads/2016/07/Gerontologija-2-2015-za-sajt.pdf
4. Манић, Љ, Симеуновић Бајић, Н. (2016). *Јавност, старији људи и медији*, Факултет за културу и медије и Геронтолошко друштво Србије, Београд, УДК 316.346.32-053.9:070(497.11)"2015" 316.774-053.9(497.11), ISBN 978-86-7747-550-5 (ФКМУЦН), стр. 157., fkm.naisbitt.edu.rs/2017/03/javnost-stariji-ljudi-i-mediji/, M49 Симеуновић Бајић, Н., Манић, Љ. 'Анализа медијских садржаја о старијим људима', (поглавље у истој књизи) стр. 101-117. M44
5. Simeunović Bajić, N., Vujić, M. (2019). In search of Museum of Television in Serbia: the role of socialist television heritage in digital environment, in: Nikolić, T. NEW HORIZONS Culture, Arts and Media in the Digital Environment: book of abstracts, 11-14.9. 2019, str. 162, Faculty of Dramatic Arts –Institute for Theatre, Film, Radio and Television, 316.77(048) 791/792(048), ISBN 978-86-82101-81-9, COBISS.SR-ID 278942220, https://rifdt.institfdt.bg.ac.rs/bitstream/id/9021/NEW_HORIZONS_Book_of_abstracts.pdf M34

Менторства у последње три године

Р. бр.	Име и презиме докторанда, тема докторске дисертације, факултет/универзитет	Датум именов.	Датум одбране
	Илија Милосављевић		
1.	Комуникационе стратегије промоције и дистрибуције серија посредством стриминг сервиса Нетфликс у Србији	22.11.2021	2.4.2024.
	Филозофски факултет Универзитета у Нишу		
2.			
3.			
4.			

Ментор испуњава услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета

ДА НЕ

Да, ментор испуњава све услове предвиђене Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета. Има најмање пет радова у последњих десет година из научне области којој припада тема пријављене докторске дисертације. Такође, иза себе ментор има два вођења докторске дисертације, од којих је једно у последње три године.

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ТЕМЕ

Предлог наслова теме докторске дисертације	Комуникационе стратегије институција културе и културне праксе старије публике: компаративно истраживање
Научно поље	Друштвено-хуманистичке науке
Научна област	Културолошке науке и комуникологија
Ужа научна област	Комуникологија, језик и студије медија
Научна дисциплина	Студије публике

1. Предмет научног истраживања (до 800 речи)

Према извештају Уједињених нација (УН) о изгледима за светску популацију за 2022. годину, у 2022. отприлике 10% светске популације припадало је људима старијим од 65 година. Предвиђено је да ће се тај проценат повећати у периоду до 2050. године: око 12% у 2030. и 16% у 2050., односно, старо становништво би достигло 994 милиона до 2030. и 1.6 милијарди до 2050. године. Што се тиче 2022. године, Европа и Северна Америка имале су највећи проценат старије популације – скоро 19% припадало је онима од 65 и више година. До 2050. године, свака четврта особа у ова два региона могла би имати 65 година или више, а предвиђа се да ће и у другим регионима доћи до значајног повећања старије популације у наредних неколико деценија [United Nations Department of Economic and Social Affairs, Population Division. (2022). *World Population Prospects 2022: Summary of Results*. UN DESA/POP/2022/TR/NO. 3. https://www.un.org/development/desa/pd/sites/www.un.org.development.desa.pd/files/wpp2022_summary_of_results.pdf].

Све више старијих људи (изнад 65 година) време после пензионисања доживљава као време за себе. Тако, брига о унуцима и друге породичне обавезе више им нису приоритет, већ желе да своје слободно време посвете себи и својим хобијима, за шта раније нису имали толико времена, с обзиром на посао и професионалне обавезе. У том контексту, културне активности су такође веома важне: „Укључивање у културне активности је начин да се задовоље потребе за самоостварењем и саморазвојом” (Koropetska y Jakubowska, Klosiewicz & Mękarski, 2015: 55; “Changing the image of elderly people in Poland: The senior citizen as an important audience member and creator of culture”. *ENCATC Journal of Cultural Management and Policy*, 5, 1, pp. 53-66. http://www.encatc.org/media/288-encatc-journal-vol-5-issue-1.pdf#page=53). Због тога је бављење културним активностима начин да се живи испуњенији живот и побољша благостање.

Културно ангажовање и промоција културног и креативног старења су веома важни. То подразумева комуникацију, едукацију, као и укључивање и учешће старијих у социо-културним процесима и догађајима, који би подстакли активно старење. Институција културе постоји сва где, у култури и изван културе, у приватности и јавности, старијој публици. Међутим, недовољно је

на ову тему нису заступљена у балканским народима, барем према ономе што је доступно из академске литературе.

Стога, пријављена дисертација истражује комуникацију као културу и комуникационе стратегије (укључујући и културно ангажовање) националних институција културе према старијој публици. Поред тога, дисертација ће испитати и перцепције, навике, праксе и потребе старије публике у вези са културном понудом и културним ангажовањем, с обзиром на то да светска популација стари и да су они важан актер у социо-културним процесима јер „без човека нема културе, свакако; али подједнако, и још значајније, без културе, нема човека“ (Geertz, 1973: 49; *The Interpretation of Cultures*. New York: Basic Books, Inc. <https://is.muni.cz/el/1423/jaro2018/SOC757/um/clifford-geertz-the-interpretation-of-cultures.pdf>).

Интеракција између институција културе и старијих, који су заправо ангажована публика, кључна је јер подстиче развој нових облика комуникације, културних производа и, шире, нове врсте комуникационе културе. Ово се може постићи коришћењем различитих комуникационих стратегија, свакако узимајући у обзир и потребе старије публике.

Такође, пандемија коронавирусом показала је да је култура била веома важан елемент током изолација и карантина, када су људи кроз различите културне и креативне садржаје (фотографије, цртежи, текстови, песме итд.) и онлајн догађаје (онлајн изложбе, онлајн промоције књига, онлајн концерти и сл.), кроз дељење и интеракцију, покушавали да се „одвуку“ од тешке стварности и тако допринесу свом и туђем психоемоционалном здрављу и општем благостању. Пандемија је такође показала колико нове технологије и онлајн платформе, дигитални алати и дигиталне вештине могу бити важне за друштвено-културно учешће, посебно у специфичним временима када је једна од мера за спречавање ширења вируса била да људи остану код куће, при чему је уобичајена свакодневна међуљудска комуникација морала бити посредована. Ово је посебно значајно када је у питању старија популација, којој је потребно прилагодити дигиталну комуникацију и дигиталне алате и адекватно их едуковати, ангажовати и укључити, да би стицали нове вештине и нове могућности за интеракцију и активно културно старење.

Предмет истраживања ове докторске дисертације су комуникационе стратегије националних институција културе према старијој публици у Северној Македонији, Србији и Бугарској и културне перцепције, навике, праксе и потребе старије публике, односно њихове перцепције и потребе за културном понудом, културним активностима и културним ангажовањем, из компаративног аспекта.

Предмет истраживања обухвата комуникацију као културу, као и читав процес комуникације (Ласвелов модел: 5W): пошиљаоца поруке (националне институције културе), примаоца поруке (старија публика), саму поруку (разни културни садржаји) и комуникациони канал, као и учинак, односно ефекат комуникације. Што се тиче комуникационих канала, у оквиру истраживања обухваћен је и концепт дигитализације, односно све могућности које нуде технологије у развоју у контексту комуникације, културних садржаја и институција културе и старије публике.

Такође, узимајући у обзир компаративни приступ, предмет истраживања обухвата наведене земље са њиховим друштвено-политичким и културним уређењем и специфичностима и разликама од земље до земље, као и сличностима земаља као земаља које се граниче једна са другом, припадају истом географско-политичком и културном региону и деле одређену заједничку културу и историју.

Дакле, предмет истраживања обухвата следеће елементе:

- старији као специфична публика,
- перцепције, навике, праксе и потребе старијих,
- националне институције културе,
- културни и креативни сектор са свим својим специфичностима,
- комуникација, посредована комуникација,
- комуникационе стратегије,
- културно ангажовање,
- комуникациона култура,
- дигитална култура,
- дигитална подела, дигитална писменост,
- друштвено-политичко и културно порекло, уређење и услови.

Сви наведени елементи биће детаљно разрађени и дефинисани у оквиру истраживања.

2. Усклађеност проблематике са коришћеном литературом (до 200 речи)

Истраживање и анализа изабране литературе представљају кључни део истраживачког процеса који омогућава кандидату да стекне дубље разумевање теме којом се бави. Када је реч о предложеном истраживању у овој пријави дисертације које се фокусира на старије особе као циљну публику, литература је сасвим релевантна и добро изабрана. Избор литературе и извора пружа драгоцен увид у карактеристике, потребе и преференције старијих људи као публике. Разумевање како старији перципирају и конзумирају културне садржаје мора бити подржано обимнијом теоријском подлогом и претходним емпиријским истраживањима. Кроз анализу литературе о старијима као публици, кандидат ће идентификовати кључне факторе који утичу на њихов однос према култури, што ће утицати позитивно на одабире начина како унапредити инклузивност и приступачност културних садржаја за старије генерације.

3. Циљеви научног истраживања (до 500 речи)

Генерални циљ истраживања је идентификовање, објашњавање, разумевање и утврђивање, као и категоризација специфичних аспеката проблема у фокусу и његово детаљно и дубинско истраживање, узимајући у обзир све елементе и све заинтересоване стране, са циљем даље практичне примене знања и искустава у вези са комуникационим стратегијама институција културе, културног ангажовања и перцепцијама, навикама, праксама и потребама старијих у вези са тим, али и са циљем доприноса комуникалошким и културолошким истраживањима, посебно у Северној Македонији и региону, где у оквиру комуникалошко-културолошких студија постоји недостатак истраживања сличних тема и предмета интересовања овог истраживања.

Општи циљеви истраживања су следећи:

ОЦ1. Идентификовање, објашњавање, разумевање и утврђивање комуникационих стратегија националних институција културе у Северној Македонији, Србији и Бугарској према старијој публици.

ОЦ2. Идентификовање, објашњавање, разумевање и категоризовање потреба, навика, праксе и перцепција старије публике у смислу културе генерално, као и у смислу културне понуде и културног ангажовања националних институција културе.

Специфични циљеви истраживања су:

- СЦ1. Идентификовање, објашњавање и утврђивање комуникационих канала који националне институције културе и старији користе да би понудили, односно открили културне понуде.
- СЦ2. Идентификовање, објашњавање и утврђивање културне понуде, односно културних садржаја који националне институције културе нуде старијој публици.
- СЦ3. Идентификовање, објашњавање, разумевање и утврђивање разлика у комуникационим стратегијама за културну понуду и културно ангажовање старијих од земље до земље.
- СЦ4. Идентификовање, објашњавање, разумевање и утврђивање разлика у потребама старије публике за културном понудом и културним ангажовањем од земље до земље.

Теоријски циљеви истраживања су:

- ТЦ1. Допринос комуниколошко-културолошким истраживањима у Северној Македонији и региону и допуњавање литературе о конкретном проблему, који није довољно заступљен у истраживањима.
- ТЦ2. Понуда свеобухватног теоријског оквира који се односи на сваки посебан аспект истраживања.

Практични циљеви су следећи:

- ПЦ1. Нуђење практичних смерница за примену комуникационих стратегија усмерених на старију публику.
- ПЦ2. Нуђење података о културним перцепцијама, навикама, праксама и потребама старије публике из Северне Македоније, Србије и Бугарске појединачно и компаративно, како би засегнуте стране имале увид и могућност за коришћење ових података за разне даље активности и културно ангажовање старије публике, као и за културну сарадњу генерално.

4. Очекивани резултати, научна заснованост и допринос истраживања (до 200 речи)

1. Што се тиче националних институција културе и комуникационих стратегија према старијој публици, очекује се да ће добијени резултати указати на недостатак комуникационих стратегија усмерених на ову специфичну публику у све три земље. Такође, у овом правцу очекује се да ће бити малих разлика од Бугарске, као земље која је чланица Европске уније, до Северне Македоније и Србије, које још нису чланице Уније.

2. Што се тиче културних потреба старије публике, очекује се да ће оне указати на већу потребу за културним активностима, културном понудом и културним ангажовањем него што овој публици већ нуде националне институције културе у свим земљама. У том контексту, не очекују се велике разлике између три земље.

3. Што се тиче културних перцепција, праксе и навика старије публике, очекује се да ће резултати указати на веће сличности него разлике међу земљама. Међутим, очекује се да би културне навике и праксе старијих из Србије и Северне Македоније биле нешто сличније него код старијих из Бугарске.

5. Примењене научне методе (до 300 речи)

Ради се о емпиријском експлораторном и дескриптивном квалитативно-квантитативном истраживању, са компаративним приступом.

Биће коришћена мешовита (квалитативна и квантитативна) методологија, како би се истраживачки проблем истражио што свеобухватније и што дубље.

Методе за прикупљање података које ће се користити су следеће:

Network analysis

Ова анализа испитује односе између ентитета, као што су особе, организације или документи. Радећи на више нивоа, она описује и изводи закључке о релационим својствима појединачних ентитета, подскупова ентитета и читавих мрежа. Ова анализа ће бити коришћена на самом почетку истраживања, да би се добила генерална слика о томе какве материјале постоје на интернету и шта они обухватају у контексту националних институција културе у Северној Македонији, Србији и Бугарској и старијој публици, дакле да ли и на које начине су они повезани и да ли се могу успоставити одређени односи између њих из постојећих сазнања.

Дубински полуструктурирани интервју → комуникационе стратегије и понуда културних садржаја, као и став институција културе

Дубински полуструктурирани интервјуи са представницима националних институција културе из Северне Македоније, Србије и Бугарске (по 7 институција културе из сваке од земаља, укупно 21 институција, односно 21 интервју).

Узорак ће бити пригодан и обухватиће део националних институција културе из сектора ГЛАМ (GLAM) – галерије, библиотеке и музеје – као и позоришта и кинотеке (типови институција културе за које се, према пилот истраживању, показало да их највише посећује/користи старија публика).

Онлајн-анкета (са статистичком обрадом и анализом података) → културне перцепције, навике, праксе и потребе старије публике

Онлајн-анкета ће бити спроведена на пригодном узорку. Адекватно структурирани анкетни упитник биће послат одређеним пензионерским друштвима, тражећи од њих да га проследи својим члановима, али и појединцима старијим од 65 година из Северне Македоније, Србије и Бугарске.

Квалитативна анализа садржаја

Квалитативна анализа садржаја ће се односити на националне стратегије за културу обухваћених земаља (на које се позивају и националне институције културе), као и на културних садржаја које институције културе нуде старијој публици. Дакле, што се основних јединица анализе тиче, оне ће бити једна појединачна национална стратегија за културу, односно један појединачни медијски садржај. Узорак ће бити пригодан.

Поред тога, користиће се и **визуелизација одређених података**, употребом неких од савремених софтвера за ту намену, са циљем да се одређени резултати и подаци што сликовитије презентују, као и у циљу праћења трендова у комуниколошким научним истраживањима када је у питању представљање резултата.

Предложена тема се

прихвата неизмењена

Конечан наслов теме докторске дисертације

ДА

НЕ

Комуникационе стратегије институција културе и културне праксе старије публике: компаративно истраживање

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Ово истраживање усмерено на Северну Македонију, Србију и Бугарску бави се комуникационим стратегијама институција културе, културним ангажовањем и старијима као специфичном публиком. Циљ је доприниети разумевању ових аспеката, развити теоријски оквир и пружити практичне смернице за ефикасније комуницирање културних институција са старијима. У фокусу истраживања је анализа како институције културе у Северној Македонији, Србији и Бугарској комуницирају са старијом популацијом. Ова анализа ће пружити увид у тренутне праксе и идентификовати могуће побољшања у комуникацији с том специфичном публиком. Дисертација ће такође истражити ниво културног ангажовања старијих особа у наведеним земљама. Разумевање како се старији људи укључују у културне активности може помоћи у креирању програма и садржаја који су прилагођени њиховим потребама и интересима. Као резултат истраживања, очекује се да ће бити формулисане конкретне смернице за институције културе како би побољшале своју комуникацију са старијом публиком. Ове смернице биће практичне и применљиве, те подржане теоријским оквиром који ће олакшати имплементацију препорука. Из свега наведеног, закључујемо да је из научне перспективе предлог дисертације релевантан и користан.

ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

Број одлуке НСВ о именовању
Комисије

8/18-01-002/24-020

Датум именовања Комисије

15.3.2024.

Р. бр.

Име и презиме, звање

Потпис

1.	Др Драгана Павловић, ванредни професор Комуникологија, језик и студије медија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	председник
2.	Др Наташа Симеуновић Бајић, ванредни професор Комуникологија, језик и студије медија (Научна област)	Филозофски факултет у Нишу (Установа у којој је запослен)	ментор, члан
3.	Др Данка Нинковић Славнић, доцент Комуникологија и информатика (Научна област)	Факултет политичких наука у Београду (Установа у којој је запослен)	члан

Датум и место:

5.4.2024. у Нишу